

पुनर्दुःखपारमदृष्टेव सीताप्रलापः ॥ सेति ॥ १ ॥ विसृष्टा बाला कन्येव महादुर्मिक्षक्षोभवशात् बालकन्यायाः परित्यागः ॥ २ ॥ यस्मादपुण्या पुण्यरहिता ॥ ३ ॥ ४ ॥
 नन्वेवं प्राणत्यागे आत्महननदोषः स्यादत आह ॥ नैवेति ॥ अत्रेदृशेविषये प्राणत्यागेऽपि नदोषमस्ति दोषमिति क्लीबत्वमार्थः ॥ यतोहमस्य वध्या एवं च दुर्मरणजनितदो-
 षस्य दुर्वारत्वेन दोषाभावोक्तिरिति भावः ॥ आत्मघातिब्राह्मणहतयोर्दाहादावनधिकारश्रवणस्य तुल्यत्वादिति बोध्यं ॥ नन्वेवं रावणाङ्गीकार एव क्रियतामत आह ॥ भावमि-
 ति ॥ अद्विजाय शूद्राय द्विजो मंत्रमिवाहं स्वीयं भावमांतरमस्यानुप्रदातुं अनुकूलतया समर्पयितुं नालं न समर्था ॥ एवं च पातिव्रत्यस्य प्राणत्यागेन रक्षणात्सर्वदोषनिस्तार इति

साराक्षसेन्द्रस्य वचो निशम्य तद्रावणस्याप्रियमप्रियार्ता ॥ सीतावितत्रासयथावनांते सिंहाविपन्ना गजराजकन्या ॥ १ ॥ साराक्षसी म-
 ध्यगता च भोरुर्वाग्भिर्भृशं रावणतर्जिता च ॥ कांतारमध्ये विजने विसृष्टा बालेव कन्या विललापसीता ॥ २ ॥ सत्यं वते दं प्रवदंति लोकेना-
 कालमृत्युर्भवतीति संतः ॥ यत्राहमेवं परिभर्त्स्यमाना जीवामियस्मात्क्षणमप्यपुण्या ॥ ३ ॥ सुखाद्विहीनं बहुदुःखपूर्णमिदं तु नूनं हृदयं
 स्थिरं मे ॥ विदीर्यते यत्र सहस्रधाद्यवज्राहतं शृंगमिवाचलस्य ॥ ४ ॥ नैवास्ति नूनं मम दोषमत्र वध्याहमस्याप्रियदर्शनस्य ॥ भावं न
 चास्याहमनुप्रदातुमलं द्विजो मंत्रमिवाद्विजाय ॥ ५ ॥ तस्मिन्ननागच्छतिलोकनाथे गर्भस्य जंतोरिव शल्यकृतः ॥ नूनं ममाङ्गान्यचिरा-
 दनार्यः शरैः शितैश्छेत्स्यति राक्षसेन्द्रः ॥ ६ ॥

भावः ॥ ५ ॥ ननु तथाप्यात्मघातेऽतिदोषात्सोऽयुक्त इत्याशङ्क्य सत्यं विचित्रवधाद्विभेमीत्याह ॥ तस्मिन्ननाग-
 च्छतीति ॥ तस्मिन्नामे अनागच्छतिसति ॥ अवधिकालादुर्वागिति शेषः ॥ ममाङ्गानि जीवंत्या एव छेत्स्यति निरुद्धाया विशसने दृष्टांतः ॥ गर्भेति ॥ शल्यं शस्त्रं तेन कृणुतीति श-
 ल्यकृतः आं वष्टवैद्यः ॥ आर्षत्वात्साधु ॥ सयथा गर्भस्थजंतुं व्याधिरूपं जीवंतं कृणुति तद्वत् ॥ एतत् श्लोकद्वयं कतकेन इत्थं व्याख्यातं ॥ अन्यायप्राप्तवधेऽपि मम दोषोने-
 त्याह ॥ नैवेति ॥ यद्यप्यस्याहं वध्या भवामि मम दोषे नैवं भावाऽप्रदानेन पातिव्रत्यरक्षणात्सर्वदोषनिस्तार इत्यर्थः ॥ किंच मरणप्राप्तिः पाक्षिकीत्याह ॥ तस्मिन्निति ॥ अना-
 गच्छत्येव वधप्रसक्तिर्नान्यथेति भावः ॥ अनागमनपक्षे प्राप्तविशसने दृष्टांतः गर्भेति ॥